

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobkyně

Zaplo Finance s.r.o., IČO: 294 13 575
se sídlem 5. května 1746/22, Nusle, 140 00 Praha 4
zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Dejlem, Ph.D., LL.M.,
se sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1,

proti
žalované

Česká obchodní inspekce
se sídlem Štěpánská 567/15, 120 00 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2020, č. j. ČOI 104259/20/O100,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2020, č. j. ČOI 104259/20/O100, se v části, ve které bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí ze dne 26. 8. 2019, č. j. ČOI 105916/19/1000, a to konkrétně proti výroku o vině týkajícím se přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. i) a správního deliktu a přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru a navazující výroky o trestu a

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nákladech řízení, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení. Ve zbytku se žaloba zamítá.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Rozhodnutím České obchodní inspekce, Inspektorátu pro Středočeský kraj a hlavní město Prahu ze dne 26. 8. 2019 byla žalobkyně jako osoba oprávněná poskytovat spotřebitelský úvěr uznána vinnou z porušení právní povinnosti, kterého se dopustila tím, že neposoudila schopnost spotřebitele pana J. Š. splácet úvěr ve výši 20.000 Kč na základě dokladů prokazujících příjmy a výdaje spotřebitele, a tedy nesplnila povinnosti týkající se posouzení úvěruschopnosti spotřebitele dle § 86 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), čímž naplnila skutkovou podstatu správního deliktu dle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru. Dále byla uvedeným rozhodnutím žalobkyně uznána vinnou z přestupku dle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, kterého se dopustila tím, že neposoudila schopnost spotřebitelky paní I. K. splácet úvěr ve výši 20.000 Kč na základě dokladů prokazujících příjmy a výdaje spotřebitele, tedy porušila povinnosti týkající se posouzení úvěruschopnosti spotřebitele dle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Týmž rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze správního deliktu, resp. přestupku podle § 154 odst. 1 písm. n) a písm. i) zákona o spotřebitelském úvěru, kterého se dopustila tím, že uvedeným spotřebitelům neposkytla údaje o orgánu dohledu. Žalobkyni byla uložena úhrnná pokuta ve výši 200 000 Kč.
2. Ústřední inspektorát České obchodní inspekce rozhodnutím ze dne 31. 7. 2020 odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Proti rozhodnutí o odvolání podala žalobkyně žalobu. Městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
3. Městský soud souhlasil s žalovanou, že nepodložená prohlášení spotřebitele nemohou být sama o sobě kvalifikována jako dostatečná, nejsou-li podpořena žádnými doklady. Jestliže však jsou podložena dalšími okolnostmi (předchozí splácení úvěrů, bezdlužnost, nízká výše úvěru), je třeba je kvalifikovat jako dostatečná a spolehlivá. Dostatečnost údajů je třeba vykládat vždy s ohledem na okolnosti každého jednotlivého případu, tedy podle okolností, za nichž dojde k uzavření smlouvy, podle osobní situace spotřebitele nebo podle částky úvěru uvedené v této smlouvě. Pokud z těchto okolností nevyplývají důvodné pochybnosti o informacích, může tyto informace poskytovatel považovat za spolehlivé a dostatečné a úvěr poskytnout.
4. Městský soud uzavřel, že žalobkyně posoudila úvěruschopnost žadatelů v souladu se zákonnými požadavky a správního deliktu, resp. přestupku dle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru se nedopustila. K námitkám týkajícím se porušení povinnosti označit orgán dohledu dle § 106 odst. 1 písm. t) a § 92 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru městský soud konstatoval, že žalobkyně správně uvedla jako orgán dohledu Českou národní banku, a stanovené povinnosti tedy neporušila.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

5. Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalované zrušil svým rozsudkem ze dne 31. ledna 2024, č.j. 6 As 8/2023 – 57, rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud nesouhlasil se závěry městského soudu. NSS uvedl, že informace o příjmech a výdajích spotřebitele, které nejsou doloženy, mohou jen stěží být spolehlivé a žalobkyně tak nesplnila své povinnosti vyplývající z ust. § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
6. NSS ve svém rozsudku kromě jiného uvedl:

„[45] V rozsudku č. j. 1 As 30/2015-39 Nejvyšší správní soud v souvislosti s výkladem pojmu odborné péče a s ohledem na účel zakotvení povinnosti ověřovat úvěruschopnost spotřebitele, kterým je zejména ochrana spotřebitele, zdůraznil, že věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Dovedl též, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními. Z tohoto výkladu vycházel Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku ze dne 19. 4. 2018, č. j. 2 As 107/2017-72.“

„[49] Povinnost porovnání příjmů a výdajů žadatele o úvěr nelze mít za splněnou ani posouzením žadatelovy úvěrové historie, zjišťované obvykle nahlédnutím do evidence exekucí či nebankovního registru dlužníků. Zákon o spotřebitelském úvěru v § 86 odst. 2 výslovně vyžaduje obojí. Bezproblémové splacení předchozích úvěrů, na které žalobkyně poukazuje, je tak jen jedním ze zákonem výslovně uvedených kritérií, které je poskytovatel povinen zvažovat v rámci posouzení úvěruschopnosti spotřebitele a jeho schopnosti splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru. Bezproblémové splacení předchozích úvěrů je tedy v rámci posuzování úvěruschopnosti pro spotřebitele nepochybně důležité, nemůže však nahradit zákonem vyžadované porovnání příjmů a výdajů spotřebitele, ani nemá bez dalšího větší váhu než takové porovnání.“

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

7. Žalobkyně v první námitce namítá, že napadené rozhodnutí nereflektuje skutečné znění zákona a spočívá v nesprávném právním posouzení věci, jelikož posoudila úvěruschopnost pana J. Š. i paní I. K. správně. Žalobkyně postupovala při posouzení úvěruschopnosti žadatelů v souvislosti s jim poskytnutými úvěry tak, že si: i) vyžádala od žadatelů informace o výši jejich měsíčních příjmů, tyto informace následně posoudila a to jak z hlediska jejich věrohodnosti a z hlediska toho, zda tyto příjmy a výdaje umožní žadatelům splatit úvěr, o jehož poskytnutí požádali; ii) oba žadatele si prolustrovala v databázi exekucí a v Nebankovním registru klientských informací, a to v obou případech s negativním výsledkem, tj. zjistila, že ani jeden z nich není v těchto databázích veden jako osoba, která neplní své peněžité dluhy; iii) schopnost žadatelů splatit požadovaný úvěr dále vyhodnotila na základě své vlastní pozitivní zkušenosti, kterou s uvedenými žadateli o úvěr v minulosti učinila.
8. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že byla v uvedených případech povinna vyžádat si od žadatelů doklady potvrzující jejich příjem, jelikož že se jedná o “mikroúvěry” ve výši 20.000,- Kč, a jelikož by se jednalo o porušení práv na ochranu soukromí v souladu s Nařízením evropského parlamentu a rady (EU) č. 2016/679 (dále jen „GDPR“), neboť ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení umožňuje shromažďovat pouze informace přiměřené,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány („minimalizace údajů“). Argumentace inspektorátu a žalovaného se zakládá na starém právním předpisu, který v předmětné době již nebyl účinný a na staré judikatuře, která se také vztahovala k tomuto starému předpisu.

9. Žalobkyně dále namítla, že z § 86 zákona o spotřebitelském úvěru vyplývá, že byla povinna před poskytnutím úvěru posoudit úvěruschopnost žadatelů primárně na základě informací podaných ze strany žadatelů o úvěr, tedy porovnáním jejich příjmů a výdajů, a na základě způsobu plnění dosavadních dluhů. Dospěla-li na základě získaných informací k závěru, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti žadatelů splácet požadovaný úvěr, nebyla povinna ani oprávněná požadovat po žadatelích jakékoli další informace ani doklady či listiny, neboť takové informace nebyly pro posouzení ani nezbytné ani přiměřené ve smyslu § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Požadavkem na předložení dokladů o příjmech a výdajích by se naopak dopustila přestupku ve smyslu § 153 odst. 1 písm. l) bod 2 zákona o spotřebitelském úvěru, jelikož by v rozporu s § 84 odst. 1 žádal informace, které nejsou přiměřené a nezbytné. V důvodové zprávě k § 86, se uvádí, že *„důraz při posouzení úvěruschopnosti je přitom kladen na poměr mezi příjmy a výdaji spotřebitele a na posouzení toho, zda spotřebiteli zbude po vynaložení běžných výdajů měsíčně taková částka, jaká je potřeba pro splácení úvěru“* a dále že *„další informace získává při respektování principu přiměřenosti nejvýše v rozsahu nezbytně nutném pro splnění této své povinnosti při maximálním respektování spotřebitelových práv na ochranu jeho osobních údajů“*.
10. Požadované doklady obsahují mnoho citlivých informací (např. informace o jejich bankovním ústavu, o číslu jejich účtu, zůstatku na účtu, platbách připsaných na jejich účet nebo odepsaných z jejich účtu v určitém období, o identitě jejich zaměstnavatele, o platbách odváděných za ně zaměstnavatelem, o čerpání dovolené apod.). Právo požadovat takové informace by žalobkyně měla pouze v případě, kdy by žadatel žádal o úvěr v nadstandardní výši, či by se jím poskytnuté údaje o jeho příjmech či výdajích významně vymykaly obvyklým poměrům a z toho důvodu vyžadovaly další ověření. Informace poskytnuté žadateli nebyly způsobily vyvolat jakoukoli pochybnost. Požadováním takových informací by se žalobkyně dopustila přestupku dle § 153 odst. 1 písm. l) bod 2 zákona o spotřebitelském úvěru sankcionovaného pokutou až 5.000.000,- Kč.
11. Žalobkyně dále odkázala na obecnou soukromoprávní zásadu zakotvenou v § 6 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle níž má každý povinnost jednat v právním styku poctivě a podle níž se má za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě. Dále také připomíná § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, dle kterého mají žadatelé o úvěr povinnost poskytnout poskytovateli úplné a pravdivé informace, jsou tedy i oni nadáni *„zvláštními právy a povinnostmi vyplývajícími z veřejnoprávní úpravy odvětví spotřebitelských úvěrů“*. Žalobkyně také připomněla § 211 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (...) a judikaturu Nejvyššího soudu ČR, podle níž lze naplnit skutkovou podstatu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 trestního zákoníku i tehdy, jestliže pachatel uvede nepravdivé údaje (např. o výši svého příjmu) v žádosti o úvěr. Žadatelé o úvěr jsou výlučně ti, koho stíhá odpovědnost za řádné splnění povinnosti poskytnout poskytovateli úplné a pravdivé údaje, a to dokonce odpovědnost trestněprávní, nikoli poskytovatele, jak nesmyslně a nesprávně dovodil prvostupňový orgán a žalovaný.
12. Žalobkyně rovněž odmítla argumentaci inspektorátu, že se tím, že se spolehla na pravdivost informací o výši příjmů a výdajů sdělovaných žadateli, v podstatě zřekla

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

povinnosti nést svůj díl odpovědnosti za solventnost spotřebitele, čímž ohrozila soukromá práva i veřejný zájem. Žalobkyně tvrdí, že jí odpovědnost ze žádného zákonného ustanovení ani neplynula, neboť to byli právě jen žadatelé, kdo odpovídali za řádné splnění povinností poskytnout žalobkyni pravdivé údaje o svých příjmech a výdajích. Odpovědnosti za solventnost žadatelů se žalobkyně nezřekla, neboť ji posoudila řádně v souladu s § 86 zákona o spotřebitelském úvěru na základě běžným okolnostem se nevymykajících, a tedy zcela věrohodných informací, které ji žadatelé poskytli, a dále na základě lustrace příslušných žadatelů v externích databázích dlužníků a v jejich vlastních systémech, z nichž plynulo, že v minulosti byli schopni své dluhy řádně splácet a že tyto řádně spláceli. Žalobkyně dále doložila správnost posouzení úvěruschopnosti žadatelů skutečností, že oba žadatelé poskytnutý úvěr již splatili, jak bylo zjištěno i ve správním řízení.

13. Žalobkyně namítla, že nevznikla žádná, natož důvodná, pochybnost o schopnosti žadatelů splatit příslušné úvěry a povinnost žádat další informace, nad rámec informací o jejich příjmech a výdajích, neplyne ani ze soudní praxe, na kterou odkázal žalovaný a inspektorát. Zejména odmítá rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015-39, neboť odkazoval na zákon č. 145/2010, tedy na již neplatný zákon o spotřebitelském úvěru (dále jen „starý zákon“). Ustanovení § 9 odst. 1 starého zákona a relevantní judikaturu použít nelze, neboť toto ustanovení nehovořilo o právu poskytovatele vyžadovat od spotřebitele pouze přiměřené a nezbytné informace, jako to činí § 84 a § 86 zákona o spotřebitelském úvěru. Ke změně právní úpravy došlo právě v souvislosti s nařízením GDPR, na základě kterého umožňuje zákon o spotřebitelském úvěru vyžadovat pouze informace přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány, a nutnost ochrany osobních údajů výslovně zmiňuje i důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru.
14. Žalobkyně dále citovala rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 4 Tdo 238/2019, ve kterém se NS vyjádřil právě k § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, ze kterého vyplývá, že poskytovatel úvěru má povinnost vycházet z informací žadatelů, může nahlédnout do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti žadatele, má povinnost respektovat práva spotřebitele na ochranu osobních údajů, atd.
15. Žalovanou zmiňovaná judikatura Soudního dvora EU ve věci *Consumer Finance* (C-449/13) je v tomto případě již nepoužitelná, neboť byla vydána před přijetím GDPR. S ohledem na toto žalobkyně odkázala na bod 38 tohoto rozhodnutí: „V závislosti na okolnostech každého jednotlivého případu se poskytovatel úvěru může buď spokojit s informacemi, které mu poskytne spotřebitel, anebo může dospět k názoru, že je nezbytné, aby tyto informace byly potvrzeny pomocí dalších údajů.“ Nebylo tedy nutné si vyžádat doklady potvrzující příjmy a výdaje žadatelů.
16. Ve druhém žalobním bodě žalobkyně nesouhlasí se závěrem, že neinformovala o orgánu dohledu.
17. Závěr žalované nevychází ze skutkového stavu věci, neboť nebylo zjištěno, že žalobkyně údaj o orgánu dohledu žadatelům neposkytla, ale bylo zjištěno, že na svých internetových stránkách i v úvěrových smlouvách uzavřených s žadateli orgán dohledu výslovně označila. Spor spočívá v tom, zda orgán dohledu označila správně, nikoliv zda jej uvedla či neuvedla vůbec.

18. Ustanovení § 135 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, obsažené v části nazvané „Dohled“, uvádí jako jediný orgán dohledu Českou národní banku bez možnosti odchylky. Ustanovení § 173 zákona pouze pro přechodnou dobu stanoví, že Česká obchodní inspekce bude vykonávat kontrolu určitých subjektů, neoznačuje ji však za orgán dohledu. Česká obchodní inspekce nebyla v tomto období orgánem dohledu, pouze po přechodnou dobu vykonávala kontrolu, viz důvodová zpráva k tomuto ustanovení.
19. Žalobkyně dále nesouhlasí s tím, že informace o tom, že orgánem dohledu je Česká národní banka, byla „pro spotřebitele matoucí, ačkoliv má být jednoznačná a zbytečně spotřebiteli znesnadňuje uplatnitelnost jeho práva obrátit se bez podstatných překážek na příslušný orgán dohledu“, neboť podnět spotřebitele by byl postoupen České obchodní inspekci. Informování spotřebitele, že „je orgánem dohledu ve skutečnosti podle nové právní úpravy obsažené v ZSÚ Česká obchodní inspekce“ by bylo více matoucí do budoucna. Samotné postoupení by pro spotřebitele komplikací nebylo, neboť podnět má být příslušnému orgánu postoupen bezodkladně. Při výkladu nejasného znění zákona je nutno ctít zásad *in dubio mitius* a *in dubio pro libertate*.
20. Žalovaná s odkazem na své rozhodnutí navrhla žalobu zamítnout.
21. Ve věci řádného posuzování úvěruschopnosti trvá žalovaná na tvrzeních uvedených v napadeném rozhodnutí a v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. V ustanovení § 84 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je uvedeno: „(...) Tyto informace je za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele poskytovatel a zprostředkovatel povinen ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných údajů.“ Žalovaná nesouhlasí s žalobkyní, že by poskytovatelé a zprostředkovatelé neměli zákonem danou povinnost ověřovat údaje dodané spotřebitelem. Vyžádání dokumentů dokládajících příjmy spotřebitele lze považovat za přiměřený způsob ověření, zejména ve světle zájmu na ochraně spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční. Dle žalované je tato povinnost speciální úpravou, která má přednost před obecnou soukromoprávní úpravou, kterou argumentuje žalobkyně.
22. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením žalobkyně, že vyžádáním dokumentů potvrzujících příjmy žadatele by se mohla dopustit přestupku podle § 153 odst. 1 písm. l) bod 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Ověření příjmů žadatele o úvěr prostřednictvím dokumentů jako jsou výpisy z účtu či výplatní pásky lze podle žalovaného považovat za vyžádání informací, které jsou přiměřené a nezbytné.
23. Orgánem dohledu byla v dané době Česká obchodní inspekce, a proto uvedla žalobkyně orgán dohledu nesprávně.
24. Soud nařídil ve věci jednání na den 29. 5. 2024 a věc opětovně projednal a rozhodl. Při jednání setrvali účastníci na svých postojích. Žalovaná dodala, že nepodala kasační stížnost do rozsudku městského soudu proto, že uznává, že znění zákona ohledně dohledového orgánu je skutečně nejasné. Žalobkyně zdůraznila, že čl. 8 odst. 1 směrnice 2008/48/ES říká, že věřitel má posoudit *úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných případně od spotřebitele*, což dle žalobkyně neznámá, že věřitel má vycházet v každém případě z informací získaných od spotřebitele, ale může vycházet i z jiných informací, které má k dispozici.
25. Žalobkyně rovněž před jednáním navrhla, aby městský soud předložil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda je možné čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2008/48/ES ve spojení s čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR) a čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie vykládat tak, že je věřitel povinen vždy a bez ohledu na výši úvěru či jiné skutkové okolnosti konkrétního případu vyžadovat za účelem ověření pravdivosti informací o příjmech a výdajích poskytnutých mu spotřebitelem na spotřebiteli, či dokonce třetích osobách (např. zaměstnavateli spotřebitele), poskytnutí listin obsahujících řadu dalších osobních údajů spotřebitele. Žalobkyně tento postup navrhla právě s ohledem na skutečnost, že rozsudky SDEU, na které NSS ve svém rozsudku odkazuje, byly vydány před účinností nařízení GDPR a s ohledem na odlišnou judikaturu některých evropských soudů.

III.

Posouzení žaloby

26. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované a byl zavázán shora citovaným názorem Nejvyššího správního soudu.
27. Co se týče první žalobní námitky, ta byla bezesbýtku vypořádána Nejvyšším správním soudem, jak bylo citováno shora. Městský soud proto v detailech odkazuje na závěry rozsudku NSS, kterými je vázán. Konstatuje tedy jen tolik, že žalobkyně byla jako věřitel – poskytovatel spotřebitelského úvěru – povinna náležitě pečlivě zjistit schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzením o takové jeho schopnosti, tedy měla povinnost úvěruschopnost dlužníka prověřit, nikoliv se pouze spokojit s jeho prohlášeními.
28. Tím, že neposoudila schopnost spotřebitelů J. Š. a I. K. splácet úvěr ve výši 20.000 Kč na základě dokladů prokazujících příjmy a výdaje těchto spotřebitelů, žalobkyně porušila povinnosti týkající se posouzení úvěruschopnosti spotřebitele dle § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a dopustila se tak přestupku dle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru.
29. Co se týče námitky žalobkyně ohledně znění odst. 1 čl. 8 směrnice 2008/48/ES, podle nějž platí: *Členské státy zajistí, aby před uzavřením úvěrové smlouvy věřitel posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných případně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, na základě vyhledávání v příslušné databázi. Členské státy, jejichž právní předpisy vyžadují, aby věřitelé posoudili úvěruschopnost spotřebitelů na základě vyhledávání v příslušné databázi, mohou tento požadavek zachovat.*
30. Soud v tomto ohledu odkazuje na to, jak toto ustanovení vyložil NSS, který se rovněž vypořádal s návrhem žalobkyně na předložení předběžné otázky a proto sám předběžnou otázku nepředkládal.
31. Soud zde pouze dodává, že směrnice zdůrazňuje dostatečnost informací, na základě kterých je posuzována úvěruschopnost spotřebitele, a že tyto informace mohou být získány případně od spotřebitele, přesto však musí splňovat kvalitu dostatečnosti, jak zdůrazňoval i NSS ve svém zrušovacím rozsudku. Dostatečnost těchto informací rozvedlo právě znění ust. § 86 odst. 1, které uvádí, že věřitel má vycházet z *nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací*. Soud má rovněž za to, že požadovat po spotřebiteli doložit příjmy nemůže být v rozporu s nařízením GDPR a to proto, že tyto informace jsou nutné k posouzení úvěruschopnosti a týkají se jen a pouze příjmů spotřebitele, nikoliv jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

dalších osobních údajů (jeho zdravotního stavu, rodinného života atd.). Tato povinnost je v zákoně stanovena, jak zdůraznil i NSS ve svém zrušovacím rozsudku, na ochranu spotřebitele a je na jeho zvážení, zda takové doklady dodá, nebo zda se rozhodne chránit své další osobní údaje (*např. informace o jejich bankovním ústavu, o číslu jejich účtu, zůstatku na účtu, platbách připsaných na jejich účet nebo odepsaných z jejich účtu v určitém období, o identitě jejich zaměstnavatele, o platbách odváděných za ně zaměstnavatelem, o čerpání dovolené apod.*), jak uváděla žalobkyně. Soud proto nesouhlasí se žalobkyní, že z § 86 zákona o spotřebitelském úvěru vyplývá, že byla povinna před poskytnutím úvěru posoudit úvěruschopnost žadatelů *primárně* na základě informací podaných ze strany žadatelů o úvěr. I odst. 1 čl. 8 směrnice 2008/48/ES použil pojem „*případně*“ a nikoliv pojem „*primárně*“.

32. Soud má za to, že tyto závěry nejsou v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 4 Tdo 238/2019, na které odkazovala žalobkyně. NS se v tomto rozhodnutí touto otázkou zabýval z důvodu námitky obviněného, že *úvěrové společnosti si samy neověřily údaje, které jim poskytl v rámci procesu sjednávání předmětných úvěrových smluv, a tím porušily své povinnosti*. NS k tomu v závěru uvedl, že zároveň platí, že *na úvěrových společnostech nelze považovat stoprocentní míru obezřetnosti, nýbrž přiměřenou, neboť jinak by se nikdy tyto společnosti nemohly stát obětí trestné činnosti a vždy by se jednalo pouze o občanskoprávní záležitost a ustanovení § 211 tr. zákoníku by ztratilo smysl*. Soud má tak za to, že závěr NS, že skutečnost, že si úvěrová společnost neověřila obviněným uváděné informace, nemůže být důvodem vyvinění obviněného z trestného činu úvěrového podvodu, ještě automaticky neznamená, že úvěrová společnost svým povinnostem dostála a nemohla spáchat přestupek dle zákona o spotřebitelském úvěru.
33. Žalobní námitka není důvodná.
34. Druhá žalobní námitka se týkala přestupku a sankce za neuvedení orgánu dohledu ve smlouvách a na internetových stránkách žalobkyně.
35. Dle ust. § 92 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, *poskytovatel trvale zpřístupní v listinné podobě, na jiném trvalém nosiči dat, nebo na svých internetových stránkách údaje o orgánu dohledu,*
36. Dle ust. § 106 odst. 1 písm. t) zákona o spotřebitelském úvěru, *smlouva o spotřebitelském úvěru musí vždy obsahovat tyto informace: označení příslušného orgánu dohledu.*
37. Mezi účastníky není sporné, že žalobkyně na svých internetových stránkách i v předmětných smlouvách uvedla jako orgán dohledu Českou národní banku, a nikoliv Českou obchodní inspekci.
38. Spor spočívá v tom, zda žalobkyně porušila povinnost uvedenou v ust. § 106 odst. 1 písm. t), a ust. § 92 odst. 1 písm. e) zákona tím, že označila jako příslušný orgán dohledu ČNB.
39. Dle odst. 1 ustanovení § 135 zákona nazvaného „Osoby podléhající dohledu“, *dohled nad dodržováním povinností poskytovatele, zprostředkovatele nebo osoby pořádající odborné zkoušky zaměřené na prokázání odborných znalostí a dovedností podle tohoto zákona, stanovených tímto zákonem a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1125/2014, vykonává Česká národní banka.*
40. Ust § 173 nazvané „Výkon kontroly Českou obchodní inspekcí“ uvádí: *„Kontrolu nad osobami oprávněnými poskytovat a zprostředkovávat spotřebitelský úvěr na základě živnostenského oprávnění získaného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vykonává*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Česká obchodní inspekce do doby, než Česká národní banka rozhodne o udělení oprávnění k činnosti podle tohoto zákona, nejdéle však po dobu 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“

41. Důvodová zpráva k tomuto ustanovení uvádí: „Stanoví se přechodná ustanovení pro výkon dohledu Českou obchodní inspekci nad osobami, které spadaly pod její dohled přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“
42. Dle ust. § 136 nazvaného „Kontrola na místě“ se v odst. 3 uvádí, že u toho, kdo je důvodně podezřelý, že neoprávněně poskytuje nebo zprostředkovává spotřebitelské úvěry, může Česká národní banka provést kontrolu na místě v rozsahu, který je nezbytný ke zjištění skutkového stavu týkajícího se činnosti, která zakládá toto podezření.
43. Žalovaná ve svém rozhodnutí uvedla, že v době kontroly shora uvedených smluv uzavřených v době od 11.07.2017 do 08.08.2017 ještě Česká národní banka obviněné neudělila oprávnění k činnosti podle zákona o spotřebitelském úvěru (toto oprávnění obviněná získala až ke dni 16.05.2018); a současně v době od 11.07.2017 do 08.08.2017 ještě neuplynula době 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru (tato doba uplynula až dne 01.06.2018). Proto byla v době od 11.07.2017 do 08.08.2017 příslušným orgánem dohledu Česká obchodní inspekce, nikoliv Česká národní banka.
44. Městský soud má za to, že orgánem dohledu je dle zákona ČNB, ačkoliv by jej fakticky (samotnou kontrolu) u subjektů, které spadaly pod její dohled přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a to nanejvýš po dobu 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vykonávala ČOI. Ze shora uvedených ustanovení vyplývá, že zákon sice rozlišuje pojmy dohled a kontrola, dle důvodové zprávy však míní pouze jedno, tedy dohled, s tím, že po určitou dobu, vykonává dohled ČOI. Tato doba pak není zákonem jasně definována, jelikož se odvíjí od rozhodnutí o udělení oprávnění k činnosti podle tohoto zákona.
45. Městský soud má proto za to, že není možné na základě znění zákona takto nejednoznačného, a to jednak ohledně terminologie (dohled, kontrola), jednak časové působnosti, žalobkyni trestat.
46. Soud připomíná, že pokud je znění zákona nejednoznačné, nelze za to postihovat jednotlivé subjekty veřejného práva. Podobnou míru „interpretační kreativity“ v kontextu správního trestání zapovídá i Nejvyšší správní soud. Jak připomněl ve svém rozsudku ze dne 10. 12. 2020, č. j. 1 As 255/2020-72, v oblasti hmotného přestupkového práva se projevuje obecná zásada zákonnosti zásadami *nullum crimen sine lege* a *nulla poena sine lege*. K výkladu zásady *nullum crimen sine lege* zakotvené v čl. 39 Listiny základních práv a svobod a čl. 7 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 4. 2007, č. j. 2 Afs 176/2006-96, č. 1258/2007 NSS, uvedl: „[d]efinování skutkové podstaty [...] musí být dostatečně určité, konkrétní a jednoznačné, neboť jen tak bude odpovídat ústavní kautele vyjádřené explicitně pro trestné činy v čl. 39 Listiny základních práv a svobod a v čl. 7 [Úmluvy], již však v zásadě není důvodu nepoužít i na správní delikty. [...] Aby postih za správní delikt odpovídal požadavku předvídatelnosti právní regulace a umožnil každému předem „volit“ mezi jednáním v souladu se zákonem (za které nebude postižen) a jednáním v rozporu se zákonem, za něž mu hrozí postih veřejnoprávní sankcí, musí mít dostatečnou možnost předem rozpoznat, jaké jednání je zákonem či judikaturou považováno za zákonné a jaké za protiprávní.“

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

47. Soud proto souhlasí se žalobkyní, že pokud uvedla jako orgán dohledu ČNB, zákonnou povinnost uvedenou v ust. § 106 odst. 1 písm. t), a ust. § 92 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru neporušila. Soud rovněž souhlasí se žalobkyní, že informování spotřebitele, že „*orgánem dohledu je podle nové právní úpravy obsažené v ZSÚ Česká obchodní inspekce*“ by bylo více matoucí do budoucna, když toto působení ČOI je časově omezené, a samotné postoupení by pro spotřebitele komplikací nebylo, neboť podnět má být příslušnému orgánu postoupen bezodkladně.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

48. S ohledem na výše uvedené a na závěry Nejvyššího správního soudu ve shora citovaném rozsudku týkajícím se této věci tak Městský soud v Praze shledal důvodnou druhou žalobní námitku, a proto rozhodl napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. v části týkající se této námitky, tj. spáchání přestupků dle ust. § 154 odst. 1 písm. n) zákona o spotřebitelském úvěru, zrušit. Zároveň musel zrušit i rozhodnutí žalovaného v navazujících výrocích o trestu a nákladech řízení. V dalším řízení je žalovaná vázána v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem vysloveným městským soudem v tomto rozsudku.
49. Jelikož první žalobní námitka nebyla shledána důvodnou, městský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu ve zbytku zamítl.
50. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.* Žalobkyně byla ve sporu úspěšná jen zčásti a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžného výkonu úřední činnosti. Soud proto rozhodl, že žádný účastník nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. května 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.